

keramik fra ca. 1850. Frembringelserne fra denne periode tilhører allerede nu historien, hvad den udmærkede gennemgang af dens kunstnerisk højtstaaende værker bekræfter, og selv det mindste museum vil ogsaa her kunne gøre et nyttigt arbejde, som vil give udbytte i fremtiden. Ganske vist vil nutidens smag alt for ofte vende sig mod de stilformer, der herskede for et par generationer siden, men denne omstændighed bør ikke afholde museernes ledere fra at skaffe sig saa fyldigt et udvalg som muligt, naar lejligheden tilbyder sig.

Særligt for provinsmuseerne vil bogen være en god hjælp ved ordningen af vor keramik, selv om den ikke overflødiggør brugen af andre haandbøger.

Helge Søgaard.

Sølv- og Guldsmedemærker.

Chr. A. Bøje: Danske Guld- og Sølvsmedemærker før 1870. Nyt nordisk Forlag 1946. — Chr. A. Bøje: Gammelt dansk Sølv-tøj. Thaning & Appel 1947.

Folkemindets Stifter og Direktør, Bernhard Olsen, indledede Studiet af vore Guldsmedemærker ved en Afhandling i Tidsskrift for Kunstindustri 1892. Hans Efterfølger, Museumsinspektør Jørgen Olrik, fortsatte Arbejdet med en anden, stærkt forøget Udgave af „Danske Guldsmedes Mærker“ (1919), efter at han havde udgivet „Drikkehorn og Sølv-tøj fra Middelalder og Renaissance“ (1909) og „Danske Sølvarbejder“ (1916). To Værker, der vil beholde deres Værdi, efter at den forlængst udsolgte Mærkebog nu har faaet en Afløser.

Lektor Chr. A. Bøje har udnyttet sit Otium til et meget flittigt Mærkestudium. Medens Olriks Bog bragte 697 Mærker, naar Bøje i sit digre Værk op til 3073, altsaa godt fire Gange saa mange. At der i Bøjes Tal er medregnet 116 københavnske Bystempler, medens Olrik ikke lader sine 23 Eksempler paa de tre Taarne tælle med, og at begge Forfattere lader Guardeinstemplerne staa unummererede, ændrer intet i Hovedsagen: Bøjes Indsamling er langt fyldigere og grundigere, og Tilvæksten er særlig kommet Provinsen tilgode, hvis Mærketal er nidoblet, fra 205 til 1840.

Anmeld. hilser med Glæde, at Mestrenes Navne og Mærker indenfor de enkelte Byer er ordnet kronologisk; det giver historisk Perspektiv, og da Bogen ikke blot bringer et alfabetisk Navneregister, men ogsaa en efter Forbogstaver ordnet Fortegnelse over alle Mestermærker, er den let og bekvem at bruge. Paa eet

Punkt er der dog et lille Slip i de korte Biografier af de enkelte Mestre. De indeholder talrige Parenteser, med delvis meget mystiske Bogstaver, og man maa søge grundigt for efterhaanden at finde Rebussernes Opløsninger fordelt S. 8, 166 og 449 (foruden i Efterskrifterne til de enkelte Provinsbyer). Unægtelig havde det været mere praktisk, om Citatforkortelserne havde været samlet eet Sted. Men iøvrigt viser disse Citater, hvor ivrigt Forf. har pløjet det skrevne og trykte Kildemateriale. Og ikke mindre flittigt har han arbejdet med selve Mærkerne; han har ikke nøjedes med Museernes Bestand, men opsporet Sølvsager i Privateje og taget Voksaftryk og derefter positive Gipsafstøbninger, der har tjent som Grundlag for de af Arkitekt Elna Møller omhyggeligt tegnede Gengivelser.

Den lille Bog om Gammelt dansk Sølv tøj vejer ikke saa tungt. Ligesom dens Forgængere i samme Serie (af hvis 10 Smaabøger een allerede er udkommet i andet Oplag og 5 andre udsolgte) tilsigter den kun at give en kortfattet Introduction i Emnet, og trods en vis Ubehjælpssomhed og Tørhed vil det nok gaa den som dens Forgængere. I en eventuel anden Udgave vilde der ved at anbringe Aarstal og Guldsmedenavne i Billedunderskrifterne kunne spares megen Plads til en Udvidelse af Teksten, f. Ex. en nøjere Redegørelse for de vidt forskellige Elementer, der indgaar i den saakaldte Regencestil. Ganske bortset fra en helt forskrevet Sætning S. 69 er det heller ikke rigtigt, at Louis-Seize Stilen særlig viser sig i Ornamentiken.

Der er dog ikke videre Anledning til at fordybe sig i Sølv tøj sbogen, der er for Begyndere. Afgørende er Mærkebogen for de Viderekomne. Disse vil nok i de kommende Aar vende tilbage til Problemer som det kronede K.; har Bøje virkelig Ret i, at det udelukkende er brugt i Køge og ikke i København før de tre Taarnes Æra, der begynder 1608? Museumsfolk vil sukke over, at Lektor Bøjes Værk yderligere vil skrue Priserne paa Provins-sølv op i svimlende Højder, men baade de og Samlerne vil bruge Bogen og være taknemlige for den.

Chr. Axel Jensen.

Modens historie.

R. Broby-Johansen: Omrids af Modens Historie set fra et københavnsk Modehus 1847—1947. Udgivet af Fonnesbech 1947.

Jubilæumsskrifter plejer at være dødsens kedsommelige men det kan man ikke beskyldte Fonnesbechs for at være. Til trods for sin højtidelige titel er det en meget munter lille bog. Saa